

IX. EVFOLYAM.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

1915. 47 szám.

Budapest, november 21.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

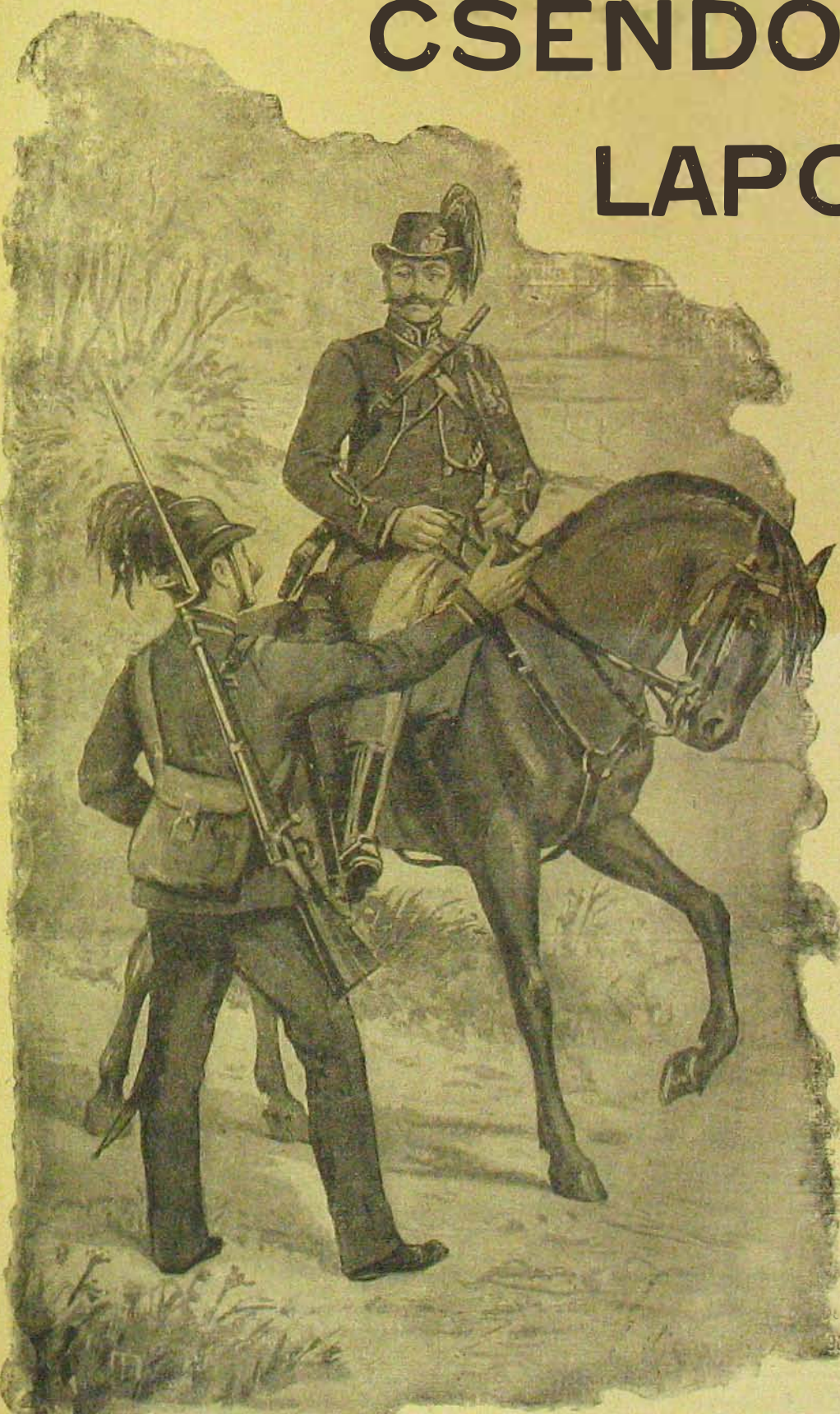
Egész évre — — 12 korona

Félévre — — — — 6 korona

Negyedévre — — 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapesti, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
 minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A háborúval kapcsolatos bűncselekmények.

(Büntetőjogi ismertetés.)

Közi: Horváth István dr. ny. járásbíró.

Bővebb magyarázatra és indoklásra nem szorul, mert maguk az élet tapasztalati tényei mutatják, hogy a háború oly mélyen belemarkol úgy a társadalom, mint az egyén minden életnyilatkozásába, hogy azt alapjában és gyökerében átalakítja, megreformálja, mert ennek a háborús állapotnak mindenkire kiható befolyása alól senki, sem egyes, sem az egész társadalom ki nem vonhatja magát. A háborúnak, mint elementáris, tulnyomó s ellenállhatlan erőnek nyomai meglátszanak minden állami, nemzeti és egyéni berendezésen, és a háború a saját kópmásához és lélektanához formálja át azokat.

Csak természetes és önmagától érthető tehát, hogy a háború kihat a kriminálitásra, a bűncselekmények terére is, mert a gonosztervek a társadalom hyénái büntényeik elkövetésében mindig alkalmazkodnak a létező tényleges helyzethez és körülményekhez s felhasználják a háború okozta kivételes állapotokat, hogy azokat az ő bűnös, önző céljaik szolgálatába hajtsák és saját hasznukra fordítsák. Hiszen békés időben is láthatjuk, hogy a különféle büntévők egyes kínálkozó kedvező alkalmakat, mint például búcsukat, körmeneteket, népesődületeket, vásárokat stb. kiaknázzák bűnös törekvéseikre, s a búcsúknak, körmeneteknek, népesődületeknek és vásároknak megvannak a maguk alkalom zsebtolvajai, betörői, csalói stb. Mert az alkalom szüli a tolvajokat! Ugyanígy a háború is megszülte a nem kívánatos kreaturákat, akik a maguk előnyére kamatoztatják büntényeik elkövetésénél a háború okozta kivételes állapotokat. Ezekből a háborús bűnesetekből óhajtok egy pár füzért kötozni és bemutatni derék csendőrségünk szakismereteinek bővítése és hasznos okulása céljára...

Ezek a háborúval kapcsolatos büntények megnyilvánulásuk ismerve szerint egyes csoportokba oszthatók fel, melyek nevezetesebbjeit a következőképen kívánom osztályozni.

1. A hadseregszállítás körül, valamint a hadviselés érdeke ellen elkövetett bűncselekmények, melyek mint

a legvilágosabb és legraffináltabb csalások szoktak megnyilatkozni.

2. A háborúra vonatkozó hamis riasztó rémhírek kihilása és terjesztése.

3. A hadisegély elnyerése és felvétele körül elkövetett visszaélések és csalások különböző fajtái.

4. A katonaszabadítás tekintetében véghezvitt bűntények.

5. A hadbavonultak hozzátartozóinak megszerezolása fondorlatok és család megtévesztések segítségével.

6. A háborúval kapcsolatos nyilvános jótékonyágok jogzímén annak örve és sürünye alatt elkövetett legválogatottabb szélhámosságok, becsapások és csalások mindenféle váriációban.

7. Megvesztegetések.

8. A véderő elleni vétségek.

Ezekből a felsorolt fajokból csak egyes markánsabban kidomborodó, jellegzetes eseteket szándékozom bemutatni, lehetőleg a felsőbbirósági gyakorlat ismertetése kapcsán.

Kezdjük meg a diszes bünsorozatot a kincstár rovására elkövetett katonai szállítások visszaéléseinek ismertetésével. A katonai szállítások csoportjában megint egyes alcsoportok különböztethetők meg, aszerint, amint a kincstári szerződéses szállító minőségileg teljesen meg nem felel, rossz és hasznavehetetlen árut szállít a kincstárnak; vagy egyáltalán nem is szállít, mert nincs is mit szállítani, vagy hogy ugyanazt az árut többszörösen köti le szerződésileg, habár szállítani csak egyszer képes.

A legmegszokottabb és a szállító urak részéről legkedveltebb formája a csalásnak persze az első alcsoportbeli t. i. amikor ugyanis drága pénzen használhatatlan, rendeltetésének meg nem felelő, vagy a kikötőtnél sokkal silányabb, gyengébb minőségű, néha csekélyebb mennyiségű árut varr a kincstár nyakába, fondorlatos megtévesztéssel, a hadviselés érdekeinek flagrans megsértésével, aránytalan magas árak mellett!

Íde tartoznak a közelmúltban történt papirtalpu bakancsok, pókhálószövet vastagsága katonai posztók, különféle rossz minőségű élelmiszerek: avas szalonna, zsir, konzervek, romlott kétszersült és csekély coffeintartalmu kávékoczkák szállításával a katonai kincstár

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általában
 elismert legjobb gyártón. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

sz. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest,
 II., Lánchíd utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszeres javítá-
 tása, vétele és becsapása. — Árjegyzék minden hangszeréről külön küldetik.

terbére elkövetett csalások, melyeknek az illetékes katonai, illetve állami büntető bíróságok részéről leendő megtorlása még folyamatban van, amelyekről csak utóbb értekezheünk. Egy a mozgósított katonaság részére buszszállítással vállalkozó részéről a marhák olcsó beszerzése végett elkövetett aktuális csalási eset a következő:

A vádlott a gazdája érdekében, aki a hadrakelt katonaság részére buszszállításra vállalkozott, katonai kíséretében, akit a katonai előljáró a vásárlandó marhák behajtására rendelt ki írásbeli utasítással a vádlott kérésére, megjelent K. községben, és a községi bírót felhívta, hogy állíttassa elő az erősebb marhákat, mert a katonaság részére kellene és felmutatta a katonai hatóságoktól kapott írást is; midőn a sértettek kijelentették, hogy marháikat olyan olcsó árban nem hajlandók eladni, mint mennyit a vádlott ígért: a vádlott fenyegetőzött, hogy igenis el kell adniok az ökreiket; és ha most az általa kínált alacsony árért nem adják, úgy pár nap múlva majd ingyen kell átadniok. A sértettek vádlott fellépése s eljárása folytán nyilván kárt szenvedtek.

Mínt hogy a vádlott eljárása alkalmas volt arra, hogy a kevésbé művelt bírót és a sértetteket tévedésbe ejtse, mert nyilvánvaló, hogy a vádlott célja az volt, hogy a gazdájának jogtalan vagyoni hasznot szerezzen, és a megtévesztés által sértetteknek kárt is okozott: a vád alapjául szolgáló bűncselekmény megállapítja a btk. 381. § 1. pontja szerint minősülő, hatósági megbízás szinlelésével elkövetett csalás büntetést. (Curia B. II. 2490 1915. sz. határozata.)

A háborús bűncselekmények közt szerepel továbbá a katonaszabadtításra való vállalkozás útján elkövetett csalás. Egy ilyen esetet tárgyal a Kuria 6265 1914. sz. határozata. E szerint... a sértett, kinek fiát besorozták s katonai szolgálatra behívták s aki értesült, hogy a vádlott képes az ő fiát a katonaságtól kiszabadítani: e végből a vádlotthoz fordult s a kiszabadítás iránt kérdést intézett hozzá!

A vádlott egy nagybecskereki ismerősét álneven nevezte meg, kijelentvén, hogy 400 koronáért kiszabadítja a sértett fiát. Erre vádlott a sértett fiával Szabadkára utazott, ennek orvosi megvizsgálata végett. Viszajövet a vádlott már 500 koronát kért a kiszabadításért, mit sértett neki ki is fizetett. A fia kiszabadítása nem sikerült s bár vádlott ígéretet tett az iránt, hogy eredménytelenség esetére visszaadja a kapott összeget, abból semmit sem térített meg.

E tényekből kétségtelen, hogy a vádlott a megtévesztve volt sértetteit tévhitében fondorlat által megerősítette, mert ígéretei és becskereki utazásai alkalmasak voltak a sértett ámtására. Vádlott cselekménye tehát a csalás tényező elemeit teljesen magában foglalja.

Igen gyakoriak továbbá a hadviselés érdekei ellen

(az 1915. évi XIX. t.-cz. sérelmével) elkövetett bűncselekmények, melyeket oly módon követnek el a vállalkozók, hogy a fegyveres erő céljára teljesítendő szolgáltatás iránt megkötött szerződést szándékosan (vagy esetleg szinlelt gondatlanságból) nem teljesítik, természetesen olyankor, mikor a busás nyereség szerzésére irányuló spekulációjuk nem üt be s elszámítják magukat; vagy az árbeli konjunkturák olyanok, hogy a szállítani kötelezett arut nyereséggel, elég olcsón nem tudják beszerezni.

Ilyen esetet bíralt el a Curia 6899 1914. sz. ítéletével, melynek tényállása szerint a vádlott a nagyváradai katonai kórház gyógyszerára részére felmerülő szükség esetére 1914 szeptember 3-iki keltű írásbeli nyilatkozáttal diszndszir szállítására kötelezte magát kilogrammonként 1 K 80 f — 2 K egységár mellett.

A vádlott ez ajánlatát a temesvári cs. és kir. katonai parancsnokság elfogadta s ez alapon vádlott a szerződéses árfeltételek mellett három ízben szállított is zsirt. Első ízben a katonai gyógyszerár vezetősége elfogadta a zsirszállítmányt, a másod- és harmadizben szállítottat ellenben meg nem felelő minőség okából visszautasította. A vádlott 1915 márczius 24-én megtagadta a gyógyszerár által rendelt 30 kg. zsir szállítást a szerződéses árban, illetve kilogrammonként 4-50—5 K egységárat követelt. A vádlott e cselekménye kimeríti az 1915. évi XIX. t.-cz. 5. §-ába ütköző és annak 2. §. 1. pontja szerint minősülő, a hadi szállítások körül elkövetett visszaélés büntettének tényálladékát, mert vádlott az ajánlat benyújtása után a szállítást tényleg megkezdte s így a szerződés közte és a katonai parancsnokság közt tényleg létrejött. Az átvétel kötelezettsége a szerződés felek egyikére nézve, maga után vonja a szállítás kötelezettségét a másik szerződő félre nézve is. A Curia a vádlottat, ki az emelkedő zsirárak folytán a rá nézve kedvezőtlené vált, terhes szerződés teljesítése alól ki akart bujni, négy hónapi fogházra ítélte.

A hadviselés érdekei ellen elkövetett vétségek elbírálásánál szem előtt kell tartanunk a törvényhozó intenczióját, szándékát, mely e törvény meghozatalában vezérelte. E bűncselekményhez nem kívántatik meg bűnös szándék, fondorlat, megtévesztés vagy rosszbizettség, sőt még csak az sem képezi tényálladéki elemét, hogy a vádlott cselekménye, t. i. a szerződésszegés által a katonai kincstár kárt szenvedjen, vagy hogy ezáltal a hadviselés érdekei sérelmet szenvedjenek, vagy veszélyeztetve legyenek. Teljesen elég ezen vétség elkövetéséhez az, hogy a fegyveres erő részére vállalt szolgáltatás teljesítése vagy megfelelő teljesítése a szerződő fél szándékos cselekvése, mulasztása, illetve gondatlansága által elmaradt legyen. Tehát e cselekményekben nem foglaltatik szorosán vett kriminalitás, csalárd, bűnös szándék, mert itti csak magánjogi kötelezettsé-

Ha fáj a feje ne téovázzók, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmúlaltja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Kézüti Beretvás Tamás gyógyszerész Kápesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozál ingy. postai szállítás.

Az elhagyott Belgrádból. — Kilátás a Duna-Száva előntali vidékére a Kalimegdánból.

geknek akár szándékosan, akár mulasztás vagy gondatlanság folytán történt be nem váltása, megszegése forog fenn, ami béke idején büntetőjogi következményt, büntetést nem von maga után. Itt azonban az a szempont vezérelte a törvényhozót, hogy a mai háborús kivételes állapotban a hadviselés érdeke lehet esetleg kockázára téve azáltal, hogy a fegyveres erő részére a vállalkozók által lekötött szolgáltatások, különféle szállítások meg nem történnek. Az a körülmény, hogy a szállító (esetleg a termelő, mint alszállító vagy alvállalkozó) milyen indokból nem tett eleget kötelezettségének: akár azért, mert az árhullámzások miatt nem találta meg a kellő üzleti hasznát, vagy mert nem tudta — kellő előregondoskodás miatt — a szállítani kötelezett árut megkapni stb. nem játszik szerepet. Az esetleges nyereszkezdési indok, vagy a hadsereg érdekeire a nemszállításból hátrált tényleges kár csak mint súlyosító körülmény jön figyelembe!

Ilyen esetet tárgyal a Curia 6924. számú ítélete. Ennek ténymegállapítása szerint a vádlott semmisségi panasza azon alapul, hogy vádlottat a takaróknak 13.25 K egységárban történt eladására Z. Iván szófiai cégnek utólag tévesnek bizonyult az az értesítése birtára, hogy a takarók darabonként 10.5 frankért beszerezhetők és hogy a szállítást a gyapjutarakókra nézve a Bulgáriában fennállott kiviteli tilalom akadályozta. Vádlott ez alapon azzal védekezik, hogy szerződésileg vállalt kötelezettsége teljesítését nem szándékosan, hanem rajta kívül eső s általa el nem háriható okból mulasztotta el. A vádlott e panasza azonban alaptalan. A vádlott a 20,000 takaró eladásánál nem mint közvetítő ügynök, hanem saját személyében mint eladó járt el s kötötte meg a szerződést a közös hadügyminisztériummal és mint hasonló ügyletekben jártas ügynök, kétségtelenül tájékozva volt aziránt, hogy az eladási ár az eladás idején fennállott viszonyoknak megfelel. Ha vádlott mindamellett az ügylet megkötésénél a Z. Iván szófiai cégtől nyert ajánlatra támaszkodva kötötte meg a szerződést, és utóbb mégis csalódott azon reményében, hogy az árut az ajánlott árban be fogja szerezhetni: ez a vádlott által vállalt szállítási kötelezettség fennállásán mitsem változtat. Ami a kiviteli tilalmat illeti, a Z. Iván cégtől vádlotthoz intézett s a főtárgyaláson felolvasott levelekből kitűnik, hogy a kiviteli tilalom nem volt akadálya a szállításnak. Minthogy pedig a hadügyminisztériumhoz intézett levelében maga a vádlott kijelentette, hogy a szállítást a megállapított ár csekélyisége miatt nem teljesíti, nyilvánvaló hogy a szerződéssel vállalt kötelezettség teljesítését szándékosan mulasztotta el s így az 1915: XIX. t.-cz. 1. §-ában foglalt büncselekmény tényező elemei fennforognak.

Vádlott szabadságvesztésbüntetésre ítéltetett.

A legfelső bíróság 6236/1915. sz. ítéletével ugyanezen törvénycikk (1915: XIX. t.-cz. 1. §.) alapján a hadviselés érdekei ellen elkövetett vétség miatt ítélte el B. György termelőt, az enyhítő 92. §. alkalmazásával egy havi fogházra, 200 K pénzbüntetésre és három évi hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlata felfüggesztésére, aki saját termésű 15 boglya szénáját F. Györgynek mint M. Ödön alvállalkozójának 1915 május 1-én 4000 K vételáron — tudva, hogy a hadsereg céljaira lesz szállítva, — eladta; s ugyanezt a szénát május 7-én másodszor 4200 K vételáron ugyancsak a hadsereg részére újlag eladta D. Lajosnak s azt részére szállította is. Az elsőbíróság felmentette vádlottat azon az alapon, hogy a hadsereg érdekei sérelmet nem szenvedtek, mert ő a szénát másodizben ugyancsak a hadsereg részére szállító egyénnek, t. i. D. Lajosnak adta el. A Curia ellenben megsemmisítve az alsófoku ítéletet, terheltet elítélte az okból, mert M. Ödön vállalkozó külön és D. Lajos vállalkozó külön kötelezték magukat a hadsereg céljára leendő szénaszállításra s így a D. Lajos által való szállítás nem pótolhatja az M. Ödön által eszközzendő szállítást, de főleg azért, mert mindkét vállalkozó más és más hadseregcsoport számára vállalta a szállítást s a kincstár érdekében kell, hogy minden hadseregrész igényei biztosítva legyenek.

(Végo kőv.)

Az olaszok otthon.

Valamelyik semleges állam római megbízottjának hivatalos jelentését juttatta valaki a «Berliner Tageblatt»-hoz. A jelentés nagyon érdekes világot vet Olaszország mai helyzetére. A közlés érdekesebb részeit itt adjuk.

Öt hónapja, hogy Olaszország rátámadt volt szövetségére, miután tíz hónapig készült erre az akcióra, és miután a négyesszövetség sajtója szakadatlanul megdolgozta az olasz közönséget. Hogy hosszasan húzódás után végül is akkora lelkesedéssel indult végzetének az olasz nép, annak magyarázata abban van, hogy a háború igen rövid tartamáról meg volt győződve Olaszország-

Ne vegyen hangszert, míg **REMÉNYI MIHÁLY**

legújabb árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 58.

Hegedők, fa- és rézfúvóhangszerek, czimbalmok. — Zenekarok teljes felszerelése. — Csendőrök különös, figyelmes és olcsóbb kiszolgálásban részesülnek. — Régi hangszerek becserélése és javítása.

Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő.

1. A Drina völgyéből. — 2. Nikita kórházat látogat. — 3. Szerb őrjaraat jelentést ad át. — 4. A szerbek ágyút vontatnak a Drinán.

ban mindenki. Ezt a hitet az entente pénzével etetett sajtó keltette. A valóság, melyet immár lehetetlenség tagadni, ezzel szemben az, hogy az olasz front csak néhány méterrel képes előbbre jutni, s amint megkezdődnek a tél viharai, teljes mozdulatlanságra lesz majd kénytelen. A háború hátrányai pedig közben mind a fronton, mind benn az országban egyre érezhetőbbé válnak.

A kormány, mint ismeretes, veszteségi lajstromot nem ad ki; bajos is lenne, mivel az olasz hadseregben az azonossági jelvény ismeretlen berendezés. A külvilág mégis megmegtudja, hogy a harozok, különösen az Isonzó mellékiek tömegtelen halottba és sebesültbe kerülnek, s a veszteségek számait természetesen a lehetetlenségig túlozza. A halottak százezreiről beszél a nép, a sebesülteknek meg éppen száma sincsen. Hiteles adatok szerint megüti a halottak száma a százezer, a sebesülteké és betegeké a kétszázötvenezer főt. A kormány néma és a sajtónak megtiltja, hogy a veszteségek kérdését egyáltalán csak érintse is. Kárpótlásul ellátja időnkint őket elesett katonák arczképével s közletésükkkel igyekezik a népeséget meggyőzni arról, hogy nem fél a veszteségek közzétételétől! Hogy a nép kedélyét a sebesültek és betegek látása le ne nyomja, a sebesültszállítás valósággal titkosan folyik az országban, éjnek idején. A szerencsétleneket félreeső tájékokra viszik és kórházakban valósággal elszigetelik.

Akár mennyire takargatja azonban a kormány magát a háborút, a háború gazdasági következményei annál hangosabban beszélnek. Egész Olaszországra kimondhatatlan gazdasági nyomoruság kezd ráterülni. A sztrájkok, a rossz termés (Dél-Olaszország és Piemont szőlőtermése teljesen elpusztult, a gabonatermes pedig az egész országban silány volt), a bevonult sok családfő és a kenyérkereső nélkül maradt népes családok, a megszűnt idegenforgalom miatt a nagyobb városokban beállott pangás olyan hangulatot keltett, amely éppen ellenkezője a háború elején támadt.

Figyelemreméltó jelenség az az elkedetlenedés, mely a népességben Anglia iránt keletkezett. Egyre világosabban látják az emberek, hogy Olaszország nagy bajait elsősorban a hit birodalmnak köszöni. Barrérezől, Franciaország nagykövetéről már régen nem esik szó. Beszélik, hogy a háború kitortekor harmincz milliót kapott kormányától a háborús propaganda céljára. A pénz azóta elfogyott s vele el a francia nagykövet nagy befolyása is. Helyette ma Anglia képviselője, Sir Rennel Rodd uralkodik Rómában. Hatalma akkora, hogy nélküle ma semmi sem történhetik Olaszországban. A miniszterek, a sajtó, a király csak azt teszi, amire Sir Rennel Rodd felhatalmazza, vagy felszólítja őket.

Az egész olasz közigazgatás, a vámhivatalok, a bankok angol ügynökök ellenőrzése alatt vannak. Anglia féltékenyen őrködik arra, hogy szövetsége valahogy kereskedelmi érintkezésbe ne lépjen a központi hatalmak államaival. Róma, Nápoly és más nagy városok utcáin egyre több angol katonát és tisztet látni, kik úgy viselkednek, mintha otthon volnának. Anglia befolyása az olasz hadseregre és flottára egyre tűrhetetlenebb lesz. Hogy az angol befolyás még végzetesebben nem érvényesül, annak Cadorna az oka. Cadorna igen erélyes férfit s csupán neki köszönhető, hogy a már megpuhított Sonnino és Salandra akaratának ellenére is eddig mind a dardanelláki, mint a balkáni harostértől távol maradt Olaszország. Az angolok pénzbeli segítsége sem volt éppen alkalmas az olaszok megbódítására. Igaz, hogy egy milliárdot kapott kölcsön Itália az angoloktól, de oly nyomasztó feltételek fejében, amelyek egyenesen megszégyenítőek.

Az elégedetlenség már régen forr mindezért az olasz népben, csak éppen szóhoz nem jut még. Nem juthat mert a kormány valóságos rémuralmat teremtett. Minden kritikát megtiltott, a kormány megbírálásáról meg éppen nem lehet szó. De nemcsak az irott kritika tilos, hanem a szóbeli is. Mindennapos eset, hogy az utcán letartóztatnak különben feddhetetlen polgárokat csak azért, mert aránylag hangosan mertek a hadseregről, vagy a kormányról nyilatkozni. Minden utcán hemzseg a sok denuncziáns és titkos rendőr. A vendéglőkben, a kávéházakban, a színházakban: mindenhol figyelik és ellenőrzik a közönséget. A pápai uralom korában sem virágzott úgy a rendőri hatalom és a spiczi-rendszer, mint a «harmadik Itáliában». Mi sem jellemzőbb a kormány fejevesztettségére, mint hogy «óvatosságból» Szardinia szigetére, koncentrációs táborokba vitette az olyan osztrák származású nőket is, kik aktív olasz katonatisztekkel élnek házas viszonyban. Hogy a nemrég elbunyit Pollio tábornoknak, a vezérkar volt főnökének özvegyével mi lett, senki sem tudja. Pollionét egy ideig házi fogságban tartotta a kormány azon a czimen, hogy osztrák nő, utóbb azonban eltűnt egészen. Pollio tábornok barátja volt Ausztria-Magyarországnak, Németországnak és határozott ellensége minden olyan háborús tervnek, amely a központi hatalmak ellen irányulhatott.

És az intéző körök? Sonnino, kinek minden elhatározását Rennel Rodd sugallja, éjjelét-nappalát dolgozószobájába zárkózva tölti. Senki fia be nem juthat hozzá, legfőlebb az angol nagykövet és megbízottjai. Valósággal remeteéletet él Sonnino Olaszországnak ebben az oly valóságos korszakában. Ami Salandra miniszterelnököt illeti, ő vak bámulója Sonnionak és minden utasításának ábitatos követője. Az olasz kormány barmadik

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

Zsótér-bérlház, Városháza mellett. (Rákóczi csoborral szemben.)

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi díszvezetőgépek. — Világhírű tünékhüllő pathéfonok. — Világhírű tünékhüllő gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési szettek főraktárosa.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

Képek a balkáni hársztérről. — Montanegrói tábor.

háború-keverője, Ferdinando Martini meghitt baráti viszonyban van Barrérel is, Rennel Roddal is. Ez az aggastyán a végsőig menő harcot hirdeti ma is.

Aki egyáltalán nem számít már Olaszországban, az a király. Őfelsége mintha elkallódott volna, senki sem hall felőle. Legfőlegb arról érkezik hír néha, hogy nap-hosszant sirógörcsben vonaglik főhadiszállásán. Az udvarban helyette megint Rennel Rodd uralkodik, még pedig egy hatalmas segítőjének közvetítőjével. A hatalmas segítőtárs nem más, mint — a királyi gyermekek szárazdajkája, valami Mistress Browne, kinél ma nincs befolyásosabb személyiség a királyi udvarban.

* * *

Varsó történetéből

A mai háborúk történetében már ismeretlen az a képtelenül érdekes és látványosság számba menő jelenet, a mi régente rendszeresen előfordult akkor, mikor egy vár megostromlása után vagy kapituláció esetén a vár átadására került a sor. Ilyen esetben régebben a várost övező várfalak kapuja előtt fődétlen fővel megjelent a tanács és az előkelőségektől követve a polgármester és mély hajlongások közt — irgalmat és kegyelmet kérve — nyújtotta át a győztes hadvezérnek a várkapujának kulcsait. Ma azonban a lengyel fővárosnak, Varsónak, elfoglalásakor a városi polgármester és a tanács, még ha akarta volna, se tudta volna a győztes Lipót bajor herczegnek átadni a város és a vár kulcsait. Mert ezek a kulcsok már régidők óta nincsenek Lengyelországban, hanem ott pihennek a zürichi tó partján fekvő Rapperswil svájci városka várkastélyának lengyel muzeumban. Ez a XIV. századból való és a muló idővel büszkén daczoló vár a lengyel szabadságharczoknak és a szerencsétlen véget ért lengyel köztársaságnak igen sok értékes és történelmi becsü emlékét rejti magában s főleg sok ott a nagy szívóssággal és gonddal összegyűjtött képek, szobrok, egyenruhák, fegyverek, pénzek, ékszerek és egyéb nemzeti jelvények, értékek és ritkaságok száma és eme sok történelmi nevezetességü emléktárgyak közt fekszenek Varsó város egykori várának kulcsai is.

Gróf Wladislaw Broel-Plater (szül. 1809.) alapította a szabad Svájc földjén ezt az érdekes és történelmi szempontból fölülte értékes és nevezetes muzeumot. A gróf az 1830—31-iki forradalom idején Roziaki generális adjutánsa volt, mikor pedig a forradalom leverése után hazájából menekülni volt kénytelen, Párisban telepedett le és itt belépett a lengyel érdekek képviselőjére és megvédésére alapított «La Polonais» című lap szerkesztőségébe. 1844-ben a nemes gróf megnősült és elvette az akkor Svájcban élő hírneves színésznőt és írónőt,

Caroline Bauer-t, a ki egykor ragyogó csillaga volt a németországi színészetnek. 1863-ban azután megalapította az érdekes muzeumot, a mely azóta is fennáll, folyton gyarapodott és mindmáig egyik legérdekesebb és leglátogatottabb látványossága és történelmi czenruma volt Svájcnak. Rapperswil várában nyugszik, neje mellett, egy pompás kriptában gróf Plater, a kripta fölötti kápolnában levő bronz urnában pedig ott őrzik az 1817-ben meghalt hős és az egykori lengyel köztársaság utolsó nagy hadvezérének, Kosciuszónak, szivét. A várudvarban levő muzeum épületén van a lengyel sas, mely kiterjesztett szárnyakkal repülésre készen néz a szabad Svájc hegyeire.

Varsó körül, a város és a vár birtokáért egyébként igen sok vér folyt el. Legelőször az 1656 június 28—30-iki háromnapos csata lezajlása után kapitulált Varsó, a mikor az egyesült svéd és brandenburgi seregek legyőzték János Kázmér lengyel király seregét. 1703-ban XII. Károly svéd király harc nélkül szállta meg Varsót, 1794 november 5-én pedig véres harcok után Suvarov orosz tábornok hadai vették be. 1806-ban Varsó a francziák birtokába került, az 1831-iki lengyel forradalom leverése után, szeptember hó 8-án az oroszok hódították meg s Varsó város tanácsa ünnepélyesen adta át Paskevics orosz tábornoknak. Ebben az időben történhetett, — ez azonban biztosan nem állapítható meg, — hogy gróf Plater a vár kulcsait magához véve, külföldre menekült s azóta nincsenek Varsó városának és várának kulcsai.

KÉPEINKHEZ.

Képek a balkáni harcztérről.

Montenegró hadserege a háboru óta nem valami sokat beszélgetett magáról. A háboru elején és a Szerbia elleni első esztározások alkalmával volt ugyan egy-néhány ütközetünk a czrnogorczokkal is, — amint a montenegróiak magukat nevezik, — de ezek között nem igen volt más nevezetesebb esemény, mint hogy egy rajtaütésnél elszakmányoltuk a «Tamás bátya» elnevezésű, már muzeumba való régi ágyujukat, amelyet annak idején, már jó régen, az oroszok valamelyik ezárjától ajándékol nyervén, oly becsben tartottak, mint a szenvedélyes játékos a szerencsepénzt.

A Szerbia ellen megindított mostani offerzivánk azonban Montenegró irányában is kiterjesztetvén, az eddigi szerb harcztér helyett, amint azt a közölt képekkel is illusztráljuk, most már általánosságban balkáni harcztérről beszélhetünk. Azaz, hogy tulajdon nemsokára már csak montenegrói harcztérről beszélhetünk majd, mert

Nedves lábak

ellen csak egy védekezhettünk, ha bákancsot, csizmát a rég bevált izoláló hatású **CAMPOLIN**, törvényileg védett vízhatlan bőrkendőcsel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

Krayer E. és Társa székhely. Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-tér 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Újposton: Árpád-ut 40. szám.

a mindenfelől szorított szerbek, mintán Albániában sem valami szives fogadtatást remélhetnek, más kecsgetetőbb menekülési irányuk pedig nem lévén, a czirngorezok legnagyobb rémületére — ha ugyan addig az egész szerb hadsereg meg nem adná magát — éppen Montenegró területére lesznek kénytelenek visszazonulni, abonnan pedig már előre megkapták a barátságos figyelemzetést, hogy *ha hoznak, esznek.* — ellenben csak úgy kapnak ellátást, ha mindent készpénzzel fizetnek, mert hát a fekete hegyek országában sincsenek nagyon bőviben az Úr áldásának.

A törökkel folytatott balkáni háboru óta folyton arra törekedett Szerbia vezetősége, hogy a nagy Szerbia iránti álmát megvalósítandó, elsősorban is Montenegrót vonhassa büvkörébe s Nikita király elhalkozása után egy uralkodó alatt egyesíthesse a két királyságot. De, hogy Montenegró lakossága nagyon lelkesednek ez egyesülés iránt, annak semmiféle különös jeleit nem tapasztalhattuk a mostani háboru folyamán. Igaz, hogy ők is zavarban vannak most hadseregeink rájuk nehezedő nyomása folytán, de közel egy év óta úgy ők, mint a szerbek — úgyszólván állandóan — háborítatlanul éltek, tehát módjukban állhatott volna az egyesülés, ha más tekintetben nem is, a velünk szemben való védekezésre biztosan.

De hát: ami késik, nem mulik! Ha eddig nem egyesültek jó szándékból, egyesülniök kell most kénytelen-ségből. Nem tudtak testvérisülni a jó napokban, most rákényszeríti őket a balsors és szövetséges hadseregeink rohamos előnyomulása. Azt a reményüket azonban, hogy ha egyedül Montenegró népe sikeresen tudott védekezni a régmúltban Napoleon serege és a török szultánok ismételt támadásai ellenében, éppen úgy megállhatják majd helyüket most a szövetséges hadseregekkel szemben is, a haditechnika azóta történt rendkívüli fejlettsége, ha teljesen meg nem semmisíti is, de bizonyára nagyon kérdésessé teszi.

HIREK.

Adományok. A létesíteni szándékolt csendőrségi intézet alapjára Berger Andriás es. és kir. ezredes és Delmár Valter joghallgató 20—20 K-t adományoztak. — A VII. számú csendőrkörületnek a badraketi sereghez nem vezényelt tisztikara és legénysége a nemzeti üldozatkészség szobrára, a segédtszolgálat, a pótszárny és szárnyparancsnokságok útján 1772 K 50 fillért, Debreczenfalva felépítéséhez pedig 1400 K-t adományozott. — Papp György tartalékos huszár, a szaniszlói őrs útján, az elesettek árvái részére 10 K-t adományozott. — A titeli őrs a vak katonák és az elesettek árvái részére, gyűj-

tás útján 152 K 36 fillért adományozott. — A vak katonák részére: Ötvös István II. csendőr a révaufjalusi őrsről 5 K-t; a kányabázai őrs gyűjtés útján 10 K-t Szórád Dénes és neje 10 K-t; a bethleni őrs legénysége pedig 43 K-t adományozott. Az adományokat rendeltetési belyeikre juttattuk.

Egy csendőr leveretése. Kovács Béla várii őrsbeli csendőrt, november 7-én este fél 9 órakor, helyi szolgálat teljesítése közben, ki a dalolásán ért Oláh Pál várii lakost csendre intette, Oláh Pál, Polyák Lajos, Polyák Gyula, Polyák Károly és Gál Lajos legények a sötétség leple alatt oroszva megtámadták és karókkal bántalmazva, védekezésre képtelenné tették és súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesítették. Kovács csendőr a beregszászi közkórházba szállítatott, a tettesek pedig az őrs által elfogva, a beregszászi kú ügyészségnek átadattak.

Hadikölcsön-jegyzések. A harmadik kibocsátású hadikölcsönre a székelykocsárdi őrs legénysége közül: Pakó László csendőr cz. őrmester 1500 K, Rád László csendőr cz. őrmester 1400 K, Nyiri István és Rehá István csendőrök 1000—1000 K, Mara Mózes csendőr 800 K, Deák József és Fazekas János csendőrök 300—300 K, Mihály Dénes csendőr 200 K és Perlaki János csendőr 100 K, összesen 5600 K-t jegyeztek. Hegedüs István, a csáktornyai őrsről a maroslehenczei őrsre vezényelt csendőr cz. őrmester a második kibocsátású hadikölcsönre 1700, a harmadikra pedig 300, összesen 2000 K-t jegyzett.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az oroszországi szesz-tilalom. A multak szomorú tapasztalatain okulva, a háború kitörésekor — egyelőre persze csak a háboru tartamára — Oroszországban czári ukáz általános alkoholtilalmat rendelt el s különösen a badseregnél tiltották el szigoruan az alkohol és mindenemü alkoholtartalmu italok élvezetét. A tilalom jó hatása természetesen minden téren mutatkozott, úgy hogy — bár az államkincstár jövedelmének tetemes apadása következett be a tilalom révén — Oroszország tartományi képviselői, a zemsztvók jónak látták beadvánnyal fordulni a dumához és a kormányhoz, melyben azt a kérésüket terjesztik elő, hogy ne időleges czári ukázal és csak megszabott időtartamra, hanem állandó és szentesített törvénnyel és mindörökre tiltsák el a votki árusítását. A beadványban a többek közt a következő érveket hozzák fel: — Oroszországban valóságos csoda történt. A bűnügyek, rablások és koldulások száma bihetetlen mérvben mecsökken, a fogbázak részben üresek, nincsenek tömve a kór- és elmegyógyító intézetek, visszatért a családokba a jótékony házibéka és emelkedett a nép munkaképessége és takarékosági hajlandósága. Mindezek után tehát minden egyes igaz orosznak, a ki szereti a hazáját, szent kötelessége kell, hogy legyen, hogy

A világ
legjobb

harmonikái

Orgonahanga, 2 váltóval 7 K, áno 9 K. Csodácaan erős hangu, 3 igaz váltóval 11 K. Egész zenekei hangu 4 igaz váltóval 14 K. Erős aszól hanguak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros har onikák, háromsorosak, gramofon hanguak is készülnök.

Mogyoróssy Gyula királyi szab. hangszergyár

Gramofon

Csodácaan erős, tisztu hangu beszélőgép 30 K, nagy „Union” szerkezettel 136 K. — Legszébb hang-lemerek az összes dalok, zenék, operák, trólia előadások stb. 60 fill.-től 3 K-ig. Jávítási műterem.

Árjegyzékét az összes hangszerekről ingyen küld

Budapest, Rákóczi-ut 71. szám.

arra közmunkáljon, miszerint hazánkban az absztinenciát törvényre és örök időkre elrendeljük. A felirati javaslat követeli ezután, hogy tiltsák meg a vutki, pálinka, likörök, bor, sör és egyéb szeszes italok árusítását s a tilalom ellenvétők szigorú fogházbüntetéssel sújtassanak, visszaesés esetén 3—5 évi börtönnel is. A javítatlanokat pedig száműzzék — Szibériába. Követeli továbbá a felirat a részegség és a részegek szigorú megbüntetését azt javasolja, hogy a rajtakapottak 1—3 havi, a visszaesők pedig 1—3 évi börtönbüntetéssel sújtassanak, mert csak így fog újjászülethetni Oroszország.

Biztosítás a Zeppelinek ellen. A Zeppelin károk ellen már sokféle biztosítást kötöttek Angliában. A londoni lapokból most azt olvassuk, hogy az angolok az egyes Zeppelin-látogatások után egyenesen megostromolják a biztosító intézeteket: mindenki biztosítani akarja magát a Zeppelinek ellen. A tolongók legfőképp azokból a kerületekből telnek ki, a melyek fölé a Zeppelin ellátogatott. A munka olyannyira felhalmozódott, hogy a biztosító társaságok kénytelenek túllárákkal dolgozni, sőt még vasárnap délután is nyitva tartanak. Ilyesmi még bizonyára nem történt az angol biztosító társaságokkal.

A párisi állatkert a háborúban. Az állatok táplálására nagyon hatott a háború, a mi világosan kiderül a párisi állatkert főigazgatójának jelentéséből. — A mostani háború — írja — nem járt olyan nagy hátrányokkal, mint a hetvenegyes, de azért nem szabad hinni, hogy nem lettek következményei. Az elefánt, a zsiráf, a többi növényevő, sőt igen sok a húsevők közül is kénytelen volt másfajta menüvel, vagy kisebb mennyiséggel megelégedni. A zab ára dupla lett, a madárelség háromszorta drágább, így hát ezeket az eledelket kényeztetésből szurrogátumokkal helyettesítettük. Az eledel változását nyugodtan tűrte a legtöbb állat, de a nevető sirály nem nevet többé és busul a pézsmakecske. Az oroszlanok, tigrisek, farkasok azonban egyenesen elragadtottak; ők fagyasztott húst kapnak, a mely sokkal jobban ízlik nekik a friss busnál.

A háború jövedelme. A párisi «Temps» egyik utóbbi száma egy hadbírósi tárgyalásról tesz említést, a sról eremes tudomást venni. Hadítörvényezéki tárgyalásról van persze szó, a minthogy háborús világban nem is lehet másképp. A szóban levő tárgyaláson pedig két katoná fölött itélkeztek, a kik azzal vádolva kerültek a hadítörvényezék elé, hogy a 21. gyarmati csapatbeli ezred ezredszabójától szövetet loptak. A tárgyalás során aztán kitűnt, hogy nem is szövet, hanem csak szövethulladékok — a mik a szabás közben elesnek — ellopásáról van szó és a bíróság nagy elképedésére a védők azt is bebizonyították, hogy az ilyen szövetmaradékokból az azokkal, mint tulajdonával teljesen szabadon rendelkező ezredszabó évi 60,000 frank jövedelemre tehet szert, a mi pedig illegális és főleg káros az államra nézve. A védők egyike védbeszédében sarkatikus guányal utalt is arra, hogy Joffre, a francia generalissimus közelről sem keres annyit, mint egy ezredszabója, míg a másik vádlott védője meg azt domborította ki, hogy a 400 meglévő ezredszabó ilyenformán

a háború folyamán mintegy 26 millió frankot keres, illetve ennyivel rövidíti meg Franciaország kincstárát és az adózó polgárságot. A per vége az lett, hogy a katonák csak fegyelmi bűntetésben részesültek s az ügyet a továbbiak és az államérdek megóvása végett áttették a hadügyminiszterhez, a ki most bizonyára sietni fog, hogy az ezredszabó-panama megszüntetessék.

A Louvre kincsei. A francia szépművészeti államtitkár, Dalimier egy újságíró előtt a minap érdekes dolgokat mondott arról, hogy a Louvre kincsei tavaly szeptemberben miként menekültek el Párisból a németek közelsége miatt. Akkoriban lázas félelem fogott el Párisban mindenkit, de Dalimiernek mégis sikerült elegendő számú munkást szerezni arra a célra, hogy a Louvre műkincseit biztonságba vigye. Néhány óra alatt ládába csomagoltak 710 festményt és egyéb műtárgyat, közöttük a milói Vénuszt is. A kincseket egy délfranciaországi városba vitték, a város nevét azonban nem mondta meg Dalimier. A régi francia korona-ékszereket ő maga csomagolta be egy ócska börtöndbe. A megbecsülhetetlen történelmi és anyagi értékkel bíró ékszereket a túlszűfolt vonaton ő vitte le Dél-Franciaországba. Látzólag nyugodtan viselkedett, de valójában minden idegszála remegett az izgalomtól, mert bába mégis történe valami. Nehogy feltűnést keltsen, rossz, kopott ruhába öltözött, így senki sem sejtette, hogy sok milliót vis a hóna alatt. Feltűnés nélkül ért el a céljához, a hol egy nagy bankban letétbe helyezte a kincseket. A Louvre többi kincsét negyven butorszállító kocsiiba zsúfolták és így vitték le Dél-Franciaországba. Most valami üres fészerben állnak, de éjjel-nappal állandóan lövésre kész katonák őrködnek körülötte. Bár rendkívül siettek, a csomagolás mégis olyan nagy figyelemmel történt, hogy a mint Dalimier mondja, a legparányibb sérülés se esett se a szobrokon, se a képeken.

A léghajó-rombolók. A mostani háború alatt rendkívül fejlődött a repülőgépekkel és lég hajókkal való küzdelem. «A repülő» katonák most már olyan vakmerő feladatokra vállalkoznak, a melyekre ezelőtt gondolni sem mertek. Ennek oka főként az, hogy gépeik sokkal tökéletesebbek, mint a háború előtt voltak. A francziák most újfajta repülőgépet találtak föl, a melyet a Zeppelinek elpusztítására akarnak fölhasználni; e léghajórombolóról a «Times» párisi munkatársa a következőket írja: Akárcsak egy dreadnought a szárazdombokban, úgy fekszik előttem az új francia repülőgép. Óriás a törpek közt. Háromfedelű a gép, szárnyainak szélessége több, mint huszonhárom méter, a gép magassága pedig hét méter. Törzs könnyen elbir tizenkét embert. Két repülő szorosan egymás mellett ül a középben. Szükség esetén egy ember is elég a gép kormányzására. A repülőgépen két megfigyelő és két tüzér ül, a kik az ágyukat kezelik. A repülőgép fegyverzete négy 37 centiméteres ágyú. Az óriás repülőgép tulajdonképpen léghajórombolónak nevezhető. Kormányozhatósága, gyorsasága és munkabírása felülmul minden eddigi repülőgépet. Tanuja voltam, a mikor negyven másodperc alatt a föld színéről kilencszáz méter magasságra emelkedett. A pilóta egész biztonsággal kormányozhatja a gépet, a nélkül, hogy a kezét használnia kellene.

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és üfő-bangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és búrokat általában elismerve legjobban szállít Magyarországon legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . . Arcképek minden hangszertől bármelyre kérésre.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orosz és kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalmó és rekonstruált tárogató egyedül állítatója. Alapítatlan 1847-ben.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Szerencsés. 1. Ha az egyébkénti körülményeknek megfelelően igen. Bizonyos díjazásért kiállítja a bizonyítványt. 2. Szolgálati ügy.

Havasi. Mivel az 1912. évet megelőző időben lett elbocsátva és közben meg is nősült, alig hisszük, hogy sikerüljön.

Városi esendőr. A hadtápkörletben elhelyezett esendőrszemélyeknek megbetegedésük vagy megsebesülésük esetén, a katonai egészségügyi intézetekben vagy az önkéntes egészség-ápolás intézeteiben, rendes illetményeik torábbévezete mellett, a hadügyi fázisa terhére ingyen gyógykezelésre és élelnövesésre van igényük. A halpótájj helyett rendszeresített kalbónós-pót-díj, csupán a *tábori egészségügyi intézetben* történő gyógykezelés tartama alatt illetékes. (1915. évi április 30-án kelt 883706. számú H. M. rendelet.)

U. S. esendőr. A Franklin-Társulat irodalmi és nyomdai vállalkozó, Budapest, IV., Egyetem-u. 4. sz.

1877. 1. Forduljon felvilágosításért a községi előjárásúghoz. 2. Lapunk 1. évi 42. számában közölt ezirányú szaktanulmány bő magyarázattal szolgál.

K. V. Kérdését most sem értjük.

1887. Csak akkor, ha a polgári bíróság a kártérítésben elmarasztalja.

K. G. 201. Az osztrák esendőrszolgálat rangállása, a magyar esendőrség legényeinek egyenlő. Az 1914. évi június 4-én kelt 3005/XX. számú osztrák honvédelmi miniszteri körrendelet szerint újonnan rendezesített „Viehwachtmuster” rendfokozat teljesen azonos a magyar esendőrszolgálat rendfokozatával levő esendőr címzetes őrmester rendfokozattal.

Piripó 314. 1. Készültségi pótadíj fejében — úgy mint a hadseregbeli továbbszolgáló al tisztoknak — napi 50 fillér illetékes. 2. Közétkezéseszerű étkezés és kenyérilleték. (1915. szept. 8-én kelt 12233. eln. 6. sz. H. M. rend.) 3—4. Szolgálati ügy. A küldött bélyeget lapunk javára bevételvezetjük.

55555. Kérdéses ügy most van rendezés alatt s az eredmény remélhetőleg általános meglepődést fog kelteni.

100. Sorsjegyei nem nyertek.

Talányok megfejtése. Lapunk az évi 45. számában közölt talányok helyes megfejtése: Képtalány: Az ifjúságnak hűs időkben is süti a nap. — Szótalány: Rabló. — Számatalány: 66-ot megfordítva 99. — A 192 beérkezett megfejtő közül nyertes lett Ruzsa Lajos esendőr, Halmosd (U. p. Szilágynagyszeben) Szilágyvármegye, kinek a nyercményt már elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi október hó 24-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a hadidíszléményes 3. osztályu katonai érdemkeresztet: az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül:

bertelendi és vindornyalaki Bertelendi Ignác, a 72. gyalogezredhez beosztott esendőr főhadnagynak.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi október hó 22-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vilázházi érdem szalagján:

az ellenség előtt tanúsított különösen kötelesség-hű szolgálataik elismeréséül:

Juras József esendőr címzetes őrmesternek, az I.,

Nagy József esendőr őrmesternek, a II.,

Némegy Jenő esendőr címzetes őrmesternek, a III.,

Gyurkó János őrsvezető címzetes őrmesternek, a VI.,

Höhne Vilmos esendőr őrmesternek, az V.,

Kajcsos János esendőr címzetes őrmesternek a VI. és

Jocsák Géza esendőr címzetes őrmesternek, a VIII. számú esendőrkerületben.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtti tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül:

az I. osztályu ezüst vilázházi érdem:

Musinszky András és

Rácz Gábor esendőröknek a IV. és

Nemes Vajny István esendőr címzetes őrmesternek, az V. számú esendőrkerületben;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztése.

Előlegek értékpapirokra. Családi házak és telepek létesítése.

résztvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Előlegként nyújtunk értékpapirok, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezeség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézkvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

Előlegként nyújtunk értékpapirok, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezeség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézkvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

a 2. osztályú ezüst vilátségi érem:

Fecskes Máttyás csendőr ezimzetes őrmesternek, a II. számú csendőrkerületben.

Rozgonyi György járásormesternek.

Máté Pál őrmesternek,

Gazsi József csendőr ezimzetes őrmesternek, a IV., Szlatki József és

Bodányi Kálmán csendőr ezimzetes őrmesternek, az V. számú csendőrkerületben.

a bronz vilátségi érem:

Kiss János III. csendőr ezimzetes őrmesternek,

Frankó János és

Keresztosi László csendőröknek, a IV. és

Farkas Máttyás csendőrnek, a III. számú csendőrkerületben.

Áthelyeztettek:

1915. évi november hó 1-ével:

Wachsmann Vilmos, VII. számú csendőrkerületbeli várakozási illetékel szabadságolva volt százados, szárnyparancsnoki minőségben a III. számú csendőrkerülethez: Zomborba.

Ádámosy Béla, III. számú csendőrkerületbeli százados, zombori szárnyparancsnok, hasonló minőségben az I. számú csendőrkerülethez: Zilabra.

Ideiglenes nyugállományban meghagyatják:

1915. évi november hó 1-től számítható további egy évre:

Harcza Imre, I. számú csendőrkerületbeli ideiglenes nyugállományú járásormester, a megejtett fölülvizsgálat alapján mint „jelenleg szolgálaképtelen.”

Választott lakhely: Debreczen.

Előléptettek:

őrmesterré:

1915. évi november hó 1-ével:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Szabó József II., Horváth Pál III. és Deák István őrsvezető ezimzetes őrmesterek;

őrsvezető ez. őrmesterré:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Viola Antal és

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Virág István és Gerecs János csendőr ezimzetes őrmesterek:

csendőr ez. őrmesterré:

1915. évi márczius hó 1-ével:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Szerémi Sándor, nemes Vajay István, Szlatky József és Bodányi Kálmán tábori csendőr szolgálatot teljesítő csendőrök.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Varga Károly I., Kiss János II., Horváth József IV., Neágya Demeter, Szegedi János, Berényi Imre, Egri Imre, Vida József, Csöngögtő Lajos, Novák János és Somogyi Károly csendőrök.

Névváltoztatás.

Makogyán Miklós, V. számú csendőrkerületbeli csendőr, családi nevét belügyminiszteri engedély alapján „Fehervári-ra” változtatta.

Házasságra léptek:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Pisaska József csendőr ez. őrmester, Urbu Mariskával, 1915. október 24-én, Nyitraújlakon;

Labucsky János csendőr, Biresák Mariával, 1915. október 21-én, Verbán.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuháza 17 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünéklő beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nagyvárad, Ralikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Nyomtatványok

Sapkák

Keztyűk

Kardbojt

Celluloid kezelő és nyakravaló

Czipókrém

Fegyverzsír

Borotváló készlet

6, 10 és 20 éves

szolgálati kereszt

stb. stb.

A háboru okozta személyzet hiány miatt egyelőre csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményünket, azért a megrendeléseket **Szeged, Kárász-u. 9.** címre kérjük.